

ОПИС програми (проекту, заходу)

Унікальний код реєстрації¹/Реєстраційний номер² _____

1. Мета програми (проекту, заходу)

Храм Іоана Богослова є найбільшою культовою спорудою Православної Церкви України у Харківській області і місцем єднання української громади м. Харкова, місцем вшанування пам'яті загиблих захисників і захисниць України, а також жертв за незалежність та свободу України, тут розташований меморіал жертвам війни на сході України починаючи з 2014р., а тому є важливою точкою ідентифікації і єднання громади, потребує ретельного збереження і створення належних умов для його відвідування. Мета проекту - усунення негативних чинників впливу на об'єкт культурної спадщини, для збереження можливості його подальшого функціонування, збереження та відновлення культурної спадщини шляхом захисту автентичних елементів будівлі Храму, усунення небезпеки для учасників заходів з вшанування пам'яті загиблих захисників і захисниць України. Залучення громади, представників родин загиблих захисників України до збереження культурної спадщини.

2. Актуальність програми (проекту, заходу)

Храм Іоана Богослова протягом десятиліть створює умови для вшанування пам'яті загиблих (померлих) захисників і захисниць України, жертв за незалежність, а також для внутрішнього зцілення та єднання з громадою. Це місце стало живим осередком меморіалізації — духовним і суспільним простором, у якому гідно зберігається пам'ять, передається наратив опору та жертвості, формуються традиції громадського вшанування. Відсутність таких місць посилює ізоляцію, пригнічує процес проживання горя та сприяє втраті культурної спадщини.

Будівля храму, через ідеологічну війну з боку радянської влади, а також внаслідок бойових дій під час Другої світової війни, на початок 1990-х років перебувала в напівзруйнованому стані. Згідно з висновками інституту «Укрпроектреставрація», вона мала рівень руйнації понад 70%. Впродовж часів незалежності України храм поступово відновлювався та реставрувався, однак і досі значна частина автентичних конструкцій перебуває в аварійному стані, що загрожує подальшій деградації всього об'єкта. Ситуація ускладнюється негативним впливом воєнних дій. Навесні 2022 року будівля зазнала серйозних пошкоджень від влучання поруч снаряду РСЗВ.

Протягом повномасштабного вторгнення росії культурна спадщина України — зокрема меморіальні та сакральні об'єкти — неодноразово ставала ціллю спрямованих збройних атак. Це ще раз доводить її не лише культурну, а й політичну цінність. Саме тому збереження осередків вшанування, пам'яті та меморіалізації є важливою частиною національної безпеки України — як зазначено у Стратегії розвитку культури України до 2025 року.

Проект спрямований на збереження культової споруди — Храму апостола і євангеліста святого Іоана Богослова — як пам'ятки культури і духовності та як простору вшанування пам'яті загиблих, підтримки родин, меморіалізації спільного досвіду війни.

Проектом передбачається захист найбільш вразливих елементів фасаду, зокрема аварійного карнизу дзвіниці, під яким розташована меморіальна композиція пам'яті та центральний вхід до храму. Це створює додаткову небезпеку для відвідувачів.

Стабілізація конструкції дозволить не лише зберегти автентичний вигляд храму, а й забезпечити безпечні умови для проведення заходів вшанування та меморіалізації. Таким чином буде збережено простір, у якому громада продовжує жити своєю пам'ят'ю, шанувати загиблих та плекати єдність.

3. Цільова аудиторія програми (проекту, заходу)

Цільова аудиторія проекту — мешканці м. Харкова та Харківської області, які мають потребу у збереженні культурної ідентичності, духовній підтримці та вшануванні пам'яті загиблих захисників і захисниць України.

До основних груп, на які спрямовано реалізацію проекту, належать:

- **Родини загиблих військовослужбовців** — матері, батьки, дружини, діти, які потребують простору для гідного вшанування пам'яті.
- **Ветерани та військовослужбовці** — як учасники меморіальних заходів, так і носії спільної пам'яті.
- **Внутрішньо переміщені особи (ВПО)** — які шукають точки культурного та духовного єднання в новій громаді.
- **Мешканці громади** — активні громадяни, волонтери, представники релігійних організацій, які долучаються до збереження спадщини.
- **Молодь та студенти** — як учасники освітніх заходів, волонтерських ініціатив, медійного супроводу.
- **Особи з інвалідністю та літні люди** — як відвідувачі храму та учасники подій, для яких важлива безпечність простору.

Проект має інклюзивний характер, враховує гендерну рівність, доступність для різних вікових та соціальних груп, і спрямований на формування згуртованої, відповідальної громади.

4. Очікувані результати виконання (реалізації) програми (проекту, заходу) (індикатори, показники досягнень)

Короткострокові	- Проведення аудиту стану культової споруди- Храму апостола і євангеліста святого Іоанна Богослова - захисту автентичних елементів будівлі Храму апостола і євангеліста святого Іоанна Богослова - Проведення публічної події- меморіального заходу - Залучення щонайменше 50 учасників, включаючи жінок, чоловіків, молодь і духовенство -підвищення безпеки відвідування об'єкту
Довгострокові	- створення довготривалих умов збереження пам'ятки - посилення духовної, культурної та соціальної згуртованості - Можливість масштабування ініціативи в інші громади області

	- Збереження об'єкта історико-культурної спадщини в умовах війни
Кількісні показники досягнення	- 1 відреставрована культова споруда — Храм апостола і євангеліста святого Іоанна Богослова - 1 публічна подія проведена - 50+ учасників безпосередньо залучено - 3 партнерські організації долучено до реалізації
Якісні показники досягнення	- Позитивні відгуки від родин загиблих - Формування простору духовного зцілення та довіри - Поява нових громадських ініціатив на основі проекту - Сприяння відкритому діалогу про пам'ять, втрату та єдність

- Психоемоційна підтримка родин загиблих через спільну участь у проекті
- Розвиток міжгендерної взаємодії, діалогу та спільної відповідальності
- Жінки (матері, дружини загиблих) отримують простір для пам'яті, підтримки й об'єднання
- Чоловіки (батьки, брати, ветерани) долучаються до процесу відновлення, служіння та єднання
- Інтеграція досвіду втрати в колективну пам'ять громади як крок до соціального зцілення

(зазначити очікувані результати (короткострокові/довгострокові), соціальний ефект (зміни) та користь від виконання (реалізації) програми (проекту, заходу); кількісні та якісні показники, які будуть свідчити про успішність програми (проекту, заходу), у тому числі зазначається вплив програми (проекту, заходу) на жінок і чоловіків)

5. Учасники програми (проекту, заходу)

Порядковий номер	Найменування заходу	Кількість учасників, залучених до заходу		
		планові показники		
		усього учасників, з них жінок	усього учасників — осіб з інвалідністю ³ , з них жінок	усього учасників — тимчасово переміщених осіб ⁴ , з них жінок
1	Реставраційні роботи	10 / 3	1 / 0	0 / 0
2	Заходи вшанування пам'яті (виставки, молебні)	150 / 80	10 / 5	20 / 10
3	Презентація результатів, публічні звіти	30 / 20	2 / 1	5 / 3
	Усього	190 / 103	13 / 6	25 / 13

Опис категорій учасників:

- **Реставраційні роботи:**

Залучені спеціалісти з охорони культурної спадщини, технічні працівники, фахівці з роботи з історичними спорудами, зокрема жінки, які працюють у сфері проєктного менеджменту, архітектури, комунікацій.

- **Події меморіалізації:**

У заходах братимуть участь:

- Родини загиблих (матері, дружини, діти, батьки),
 - Ветерани, побратими,
 - Мешканці громади,
 - Молодь і студенти,
 - Місцеве духовенство, волонтери, представники громадянського суспільства.
- Події передбачають інклюзивну участь, підтримку представників з інвалідністю, переселенців з гарячих точок України.

- **Публічні презентації та обговорення:**

Окрім звітів, проєкт передбачає відкриті зустрічі, круглі столи, діалоги — простір для спогадів, свідчень, осмислення втрати. Це формує культуру відкритої пам'яті, міжпоколіннєвий зв'язок і психоемоційну підтримку учасників.

Гендерний та соціальний баланс:

- Жінки становлять понад 50% учасників меморіальних подій.
- Участь ВПО та осіб з інвалідністю забезпечується через адаптацію простору та волонтерську підтримку.
- Форми вшанування — міжрелігійні, міжпоколіннєві, інтеграційні.

Загальний підхід:

Це — жест колективної гідності, солідарності та турботи, що творить простір живої пам'яті, протиставлений забуттю й відчуженню. Присутність кожного — це свідчення: «Ми пам'ятаємо».

6. Кількість осіб, яких планується охопити виконанням (реалізацією програми (проєкту, заходу) 50 учасників.

7. План виконання (реалізації) програми (проєкту, заходу)

Етапи реалізації	Завдання	Опис заходів для здійснення етапу	Строк реалізації етапу	Відповідальний виконавець (прізвище, ім'я та посада)
------------------	----------	-----------------------------------	------------------------	--

Підготовчий етап	Збір інформації, узгодження, експертизи	Пошук партнерів, узгодження з церковною громадою, експертиза об'єкта	1–2 місяці	Дворніков Віктор Станіславович, голова ГО
Технічне обстеження та оцінка	Детальний огляд, фотофіксація	Проведення обстеження об'єкта, фотофіксація стану, нагляд за проведенням робіт	2-6 місяць	Лопатько Володимир Миколайович, експерт-реставратор
Закупівля матеріалів	Закупівля	Придбання матеріалів для реставрації згідно з кошторисом	3 місяць	Лапузов Сергій Володимирович, підрядник (ФОП)
Реставраційні роботи	Проведення робіт у храмі	Виконання реставраційних робіт	4 місяць	Лапузов Сергій Володимирович, підрядник (ФОП)
Відео- та фото документація процесу	Фіксація етапів робіт	Відео- та фотозйомка ключових етапів реставрації	3–4 місяць	Ляшенко Мілена Олександрівна, комунікаційний менеджер (ФОП)
Організація та проведення події-вшанування	Виставки, молебні	Організація культурно-духовних заходів у відреставрованому просторі	4–5 місяць	ФОП Голубова Ольга Олександрівна
Підсумки, звіти та документація	Звітність перед донором	Формування звіту про реалізацію проекту	6 місяць	Команда ГО: Дворніков В.С., бухгалтер, комунікаційний менеджер

11. Інформація про рівень кадрового (працівники, волонтери тощо), матеріально-технічного та методичного забезпечення, необхідного для виконання (реалізації) програми (проекту, заходу) (зазначити, які заходи здійснюватимуться інститутом громадянського суспільства)

Громадська організація «Платформа урбаністичного розвитку» має належний рівень кадрового, матеріально-технічного та методичного забезпечення для реалізації проекту.

Кадрове забезпечення:

- Керівник проекту з досвідом управління культурними та соціальними ініціативами.
- Адміністративний менеджер, відповідальний за логістику, документообіг та контроль виконання графіку.
- Залучені фахівці: сертифікований архітектор- реставратор, експерт з технічного обстеження, медіаменеджер.
- Волонтери з числа представників громади, які братимуть участь в організації заходів, інформаційній кампанії та підготовці локацій.

Матеріально-технічне забезпечення:

- Приміщення для координаційних зустрічей та підготовки заходів.
- Власна техніка: ноутбуки, фото- та відео обладнання, засоби комунікації.
- Інструменти для монтажу та реставраційних робіт (власні та орендовані).
- Транспортні засоби для логістики та доставки матеріалів.

Методичне забезпечення:

- Власні напрацювання ГО у сфері збереження культурної спадщини.
- Методики інклюзивного залучення громади, меморіалізації, документування процесу реставрації.
- Підготовлені шаблони звітності, комунікаційні матеріали, сценарії заходів.

Заходи, які здійснюватимуться ГО:

- Координація проекту, управління бюджетом, підготовка звітності.
- Організація меморіального заходу та освітніх активностей.
- Комунікація з громадою та партнерами.
- Забезпечення технічних ресурсів, приміщення, волонтерської підтримки.
- Інформаційна кампанія через медіа та соціальні мережі.

(реалізувати)

Керівник інституту громадянського суспільства

Віктор Дворніков

(власне ім'я та прізвище)

¹ Унікальний код реєстрації надається автоматично після подання конкурсної пропозиції.

² У разі проведення конкурсу без використання електронної системи проведення конкурсу.

³ Заповнюється у разі потреби.

⁴ Заповнюється у разі потреби.

⁵ Обов'язково додається лист-підтвердження.